

ข้อกล่าวอ้างที่ปราศจาก เอกสารหลักฐาน

กิตติมา อังกินันท์

รักษาการผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบสำนวน

(นิติกรเชี่ยวชาญ)

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีหลักการสำคัญ คือ การแยกความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ออกเป็นเหตุที่เนื่องมาจากการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่และไม่ใช่งานกระทำในปฏิบัติหน้าที่ โดยความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ซึ่งได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อผู้เสียหายไปก่อน แล้วจึงไล่เบียดเอากับเจ้าหน้าที่ ส่วนเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐก็ต่อเมื่อได้กระทำการนั้นด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงของการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณี โดยมีต้องใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้ และถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบงานส่วนรวมก็ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย โดยให้แบ่งแยกความรับผิดของแต่ละคน มิให้นำหลักลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ แต่ถ้าความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นไม่ใช่เกิดจากการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ผู้นั้นต้องรับผิดชอบเป็นการเฉพาะตัว ซึ่ง“เจ้าหน้าที่” ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด และ “หน่วยงานของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

จากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้มีการวางระเบียบสำนักราชมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ สรุปหลักการสำคัญ ได้ว่า

เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นมีจำนวนไม่เกินห้าคน เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดเชย และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่ง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัด มีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการและเมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาเสร็จแล้วให้เสนอความเห็นไปยังผู้แต่งตั้ง โดยความเห็นของคณะกรรมการต้องมีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่แจ้งชัดและต้องมีพยานหลักฐานที่สนับสนุนประกอบเมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้วให้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวน

เท่าใด แต่ยังไม่ต้องแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนภายใน ๗ วัน นับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้
กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้
กระทรวงการคลังตรวจสอบ ซึ่งกระทรวงการคลังจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความ ๒ ปีสิ้นสุดไม่น้อย
กว่า ๖ เดือน แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้น โดยพระราชบัญญัติหรือ
พระราชกฤษฎีกาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
กระทรวงการคลังต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความ ๒ ปีสิ้นสุดไม่น้อยกว่า ๑ ปี ถ้ากระทรวงการคลัง
ไม่แจ้งผลการตรวจสอบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้แต่งตั้งจะต้องมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้
ที่เกี่ยวข้องทราบ (มาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
บัญญัติให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ที่มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐ
รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน) และเมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จ
แล้วมีความเห็นประการใด ผู้แต่งตั้งต้องมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังและแจ้งคำสั่งให้ผู้
ที่เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งในการพิจารณาของกระทรวงการคลังให้มี “คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง”
เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นต่อกระทรวงการคลัง คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วย อธิบดีกรมบัญชีกลาง
เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงาน
ตรวจเงินแผ่นดิน และผู้แทนกระทรวงการคลังตามจำนวนที่จำเป็นซึ่งปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งเป็น
กรรมการ

จากหลักกฎหมายจึงเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ที่จะต้องรับผิดในผลแห่งละเมิดที่ตนกระทำในการปฏิบัติ
หน้าที่ต่อเมื่อได้กระทำการด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งในเรื่องความเสียหายที่เกิดขึ้นกับ
หน่วยงานของรัฐอันเกิดจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ในเรื่องอุบัติเหตุเป็นเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นกับหน่วยงาน
ของรัฐทุกแห่งและในการพิจารณาเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ หากมีเหตุปัจจัยภายนอก
ร่วมด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนใหญ่มีต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่เกิดจากการกระทำละเมิดในการปฏิบัติ
หน้าที่ของตนหรืออาจรับผิดน้อยลงโดยมีต้องรับผิดเต็มจำนวนความเสียหาย ดังเช่น คำพิพากษาศาลปกครอง
สูงสุดและแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด อ. ๔๔๓/๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีข้าราชการไป
ราชการและประสบอุบัติเหตุ การสอบสวนได้ความว่า ขณะเกิดเหตุผู้ฟ้องคดีไม่ได้ดื่มของมึนเมาหรือขับรถด้วยความ
เร็วสูงและได้ใช้ความระมัดระวังเท่าที่พนักงานขับรถทั่วไปพึงปฏิบัติ แต่สภาพถนนช่วงก่อนถึงที่เกิดเหตุเป็น
โค้งหักศอกเป็นเนินสูงและเป็นลอน สูงต่ำสลับกันทำให้มองไม่เห็นลักษณะของทางโค้ง บริเวณโค้งมีลักษณะ
เป็นเนินลาดออกนอกโค้ง มิได้ลาดเอียงเข้าหาโค้งอย่างปกติ ทางโค้งดังกล่าวไม่มีป้ายเตือนว่าเป็นโค้งอันตราย
ประกอบกับผู้ฟ้องคดีไม่เคยใช้เส้นทางนี้มาก่อน ฆิวนนรรมถึงไหล่ทางบางช่วงชำระธุมีการซ่อมแซมไว้ไม่ดี เมื่อ
ห้ามล้อกะทันหัน รถจึงหมุนเสียการควบคุมอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจึงเกิดอันเนื่องมาจากถนนที่ไม่ปลอดภัยเป็นสำคัญ
ยังไม่อาจถือได้ว่าอุบัติเหตุดังกล่าวเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของ
ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด อ. ๖๗๐/๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดี (พนักงานขับรถสังกัดเทศบาล) ได้รับคำสั่งให้ขับรถของราชการไปส่งหนังสือที่ต่างจังหวัด ระหว่างเดินทาง รถที่วิ่งอยู่ช่องทางซ้ายเปลี่ยนเข้าช่องทางขวาที่รถของผู้ฟ้องคดีขยับอยู่และตัดหน้าอย่างกระชั้นชิดโดยไม่ให้สัญญาณไฟ ผู้ฟ้องคดีจึงบังคับรถหลบทำให้รถพลิกคว่ำ หลังจากที่ได้มีการสอบสวนข้อเท็จจริงและดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดี (นายกเทศมนตรี) จึงได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายจำนวน ๑๒๗,๐๐๕ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงอุทธรณ์คำสั่งว่าอุบัติเหตุเกิดขึ้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยไม่ได้ตั้งใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณา คำอุทธรณ์ดังกล่าวเห็นด้วยว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น แต่ไม่ได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่ง แต่ส่งคำอุทธรณ์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งผลการพิจารณาเห็นว่าอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ศาลปกครองชั้นต้นมีความเห็นในประเด็นนี้ว่าเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการที่กฎหมายกำหนด การออกคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้มีการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองภายในฝ่ายปกครองก็เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งและผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ได้พิจารณาแก้ไขหรือทบทวนคำสั่งทางปกครองให้ถูกต้องทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ได้รับความเสียหายได้รับความเป็นธรรม แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ดำเนินการให้ครบถ้วนถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการดังกล่าว จะถือว่าเป็นสาระสำคัญที่จะทำให้คำสั่งทางปกครองเสียไปหรือไม่นั้นต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงเป็นกรณีไป เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีเห็นด้วยกับอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีว่าผู้ฟ้องคดีไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดจากเหตุสุดวิสัย ประกอบกับการที่ผู้ถูกฟ้องคดีส่งคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีให้ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งมีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ได้ ทบทวนคำสั่งทางปกครอง แสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วก็ยังไม่สามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาคำอุทธรณ์จนเป็นที่ยุติหรือมีเหตุผลเพียงพอที่จะตัดสินใจเปลี่ยนแปลงคำสั่งด้วยตนเอง ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งแต่ส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาจึงไม่ใช่สาระสำคัญที่ทำให้คำสั่งทางปกครองเสียไป ส่วนปัญหาที่ว่า การกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อไม่ปรากฏว่ามีหลักฐานชัดเจนว่าผู้ฟ้องคดีขับรถด้วยความเร็วสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดและการที่ผู้ฟ้องคดีบังคับรถหลบรถคันอื่นที่วิ่งตัดหน้าอย่างกระชั้นชิดก็เพื่อป้องกันมิให้รถของทางราชการชนกับรถคันอื่น ทั้งการสอบสวนรับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้พักผ่อนเพียงพอที่จะทำหน้าที่ขับรถยนต์และไม่ได้ดื่มสุราระหว่างขับรถอันอาจนำมาซึ่งการเกิดอุบัติเหตุ นอกจากนี้พนักงานสอบสวนซึ่งรับแจ้งอุบัติเหตุเห็นว่ามัน่าเชื่อว่าอุบัติเหตุเกิดจากเหตุสุดวิสัย แต่การที่ผู้ฟ้องคดีขับรถแข่งรถหลายคันซึ่งแล่นตามกันมาในช่องทางเดียวกัน ผู้ฟ้องคดีต้องระลึกรู้เสมอว่าในภาวะการณ์เช่นนั้นอาจมีรถคันอื่นแล่นเปลี่ยนช่องทางออกมาด้านขวาได้ตลอด แสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์และผู้ฟ้องคดีอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้แต่หาได้ใช้เพียงพอไม่ อุบัติเหตุจึงเกิดจากความประมาทเลินเล่อของผู้ฟ้องคดี แต่ไม่ได้เกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการตามมาตรา ๘ ประกอบมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

พิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ลำานวนเลขที่ ๑๐๒/๓๓๗/๒๕๕๗*

สรุข้อเท็จจริง นาย ฐ ตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ ได้ขับรถยนต์ หมายเลขทะเบียน กง xxx ขององค์การบริหารส่วนตำบล ม ประสบอุบัติเหตุไถลตกลงข้างทางได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๘๒,๕๐๐ บาท

คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง วินิจฉัยว่า ตามสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๖ เวลาประมาณ ๑๔.๓๐ นาฬิกา นาย ฐ ตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ ได้ขับรถยนต์ หมายเลขทะเบียน กง XXXX ขององค์การบริหารส่วนตำบล ม เดินทางจากองค์การบริหารส่วนตำบล ม ไปปฏิบัติหน้าที่รับ - ส่งหนังสือ และประสานการดำเนินงานข้อปฏิบัติราชการในเรื่องต่าง ๆ ณ ที่ว่าการอำเภอ ขณะขับรถมาตามถนนราชดำเนินและถนน อ.บริเวณก่อนถึงที่ว่าการอำเภอ ได้มีรถจักรยานยนต์ขับตัดหน้าเป็นเหตุให้รถยนต์ราชการประสบอุบัติเหตุไถลตกลงข้างทาง ความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๘๒,๕๐๐ บาท พิจารณาแล้วเห็นว่า ขณะเกิดเหตุมีพยานผู้เห็นเหตุการณ์ ซึ่งได้ให้ข้อเท็จจริงว่า มีรถจักรยานยนต์ขับแข่งมาทางช่องจราจรด้านขวาและตัดมาทางด้านหน้ารถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ม คาดว่ารถจักรยานยนต์น่าจะหักหลบแอ่งน้ำบนผิวจราจรเข้ามาในช่องทางเดินรถที่นาย ฐ ขับอยู่ นาย ฐ จึงต้องเบรกรถยนต์อย่างกะทันหันและหักหลบเพื่อป้องกันมิให้เกิดอันตรายกับชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลภายนอกและของทางราชการ แต่เนื่องจากถนนลื่นการเบรกอย่างกะทันหันทำให้ไม่สามารถควบคุมทิศทางของรถยนต์เป็นเหตุให้รถยนต์ของทางราชการลื่นไถลตกลงข้างทาง พฤติการณ์ยังถือไม่ได้ว่าเหตุแห่งความเสียหายเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของนาย ฐ จึงไม่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ลำานวนเลขที่ ๙๒/๒๙๒/๒๕๕๗*

สรุข้อเท็จจริง วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ นาย ณ ตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ ได้รับมอบหมายให้ขับรถยนต์หมายเลขทะเบียน XXXX ของสำนักงานจังหวัด อ นำเจ้าหน้าที่เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อตรวจติดตามการดำเนินงาน ในระหว่างเดินทางกลับเวลาประมาณ ๑๖.๐๐ นาฬิกา โดยใช้เส้นทางถนนสาย ด - บ เมื่อมาถึงบริเวณระหว่างกิโลเมตรที่ XX ตำบล ค อำเภอ บ จังหวัด อ ปรากฏว่า รถยนต์ตู้ประสบอุบัติเหตุพลิกคว่ำเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย คิดเป็นเงิน ๔๒๗,๒๐๐ บาท และมีผู้ได้รับบาดเจ็บ ๖ คน

คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง วินิจฉัยว่า ตามสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ นาย ณ ตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ ได้รับมอบหมายให้ขับรถยนต์หมายเลขทะเบียน XXXX ของสำนักงานจังหวัด อ พร้อมทั้งคณะเจ้าหน้าที่ รวมจำนวน ๖ คน เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อตรวจติดตามการดำเนินงานในพื้นที่อำเภอ น เมื่อปฏิบัติหน้าที่เรียบร้อยแล้ว ในระหว่างเดินทางกลับสำนักงานจังหวัด อ โดยใช้เส้นทางถนนสาย ด - บ เวลาประมาณ ๑๖.๐๐ นาฬิกา มาถึงบริเวณระหว่างกิโลเมตรที่ ๒๕ - ๒๖ ตำบล ค อำเภอ บ จังหวัด อ รถยนต์ตู้ประสบอุบัติเหตุเสียหลักตกลงข้างทางมีผู้ได้รับบาดเจ็บ จำนวน ๖ คน รถยนต์ตู้ได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๔๒๗,๒๐๐ บาท จึงเห็นว่า ขณะที่นาย ณ ขับรถยนต์ตู้ของทางราชการมาถึงบริเวณที่เกิดเหตุ ซึ่งตามบันทึกการให้ถ้อยคำของนางสาว ป ตำแหน่งพนักงานธุรการ ที่นั่งด้านหน้าคู่กับนาย ณ นาย ส ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน บ้าน จ และนาย บ ให้ถ้อยคำสอดคล้อง

* หนังสือแนวคำวินิจฉัยคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง เล่ม ๑ กรมบัญชีกลาง มกราคม ๒๕๖๐

กันว่า เห็นสุนัขหลายตัววิ่งไล่กันออกมาจากพงหญ้าข้างทางขึ้นมาบนถนนตัดหน้ารถยนต์ตู้ของทางราชการใน
ระยะกระชั้นชิด นาย ณ จึงได้บังคับพวงมาลัยรถยนต์ตู้หลบสุนัขอย่างกะทันหัน เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ชนสุนัข
เพราะหากชนสุนัข รถยนต์ตู้ อาจเสียหายได้ เป็นเหตุให้นาย ณ ไม่สามารถบังคับรถยนต์ตู้ของทางราชการให้อยู่
ในทิศทางปกติได้ ประกอบกับก่อนหน้านี้อบริเวณที่เกิดเหตุมีฝนตก จึงทำให้พื้นถนนสภาพเปียกชื้นเป็นเหตุให้
รถยนต์ตู้เสียหลักตกลงข้างทางได้รับความเสียหาย พุทธิการณ์ถือได้ว่านาย ณ ได้ใช้ความระมัดระวังตามวิสัย
และพฤติการณ์แล้ว อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมิได้เกิดจากการกระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
ของนาย ณ นาย ณ จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ

จากตัวอย่างคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดและแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความ
รับผิดชอบทางแพ่ง จะเห็นได้ว่า กรณีที่มีเหตุปัจจัยภายนอกที่มีอาจหลีกเลี่ยงหรือควบคุมได้อันอาจมีผลต่อความ
ระมัดระวังและทำให้การใช้ความระมัดระวังของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไปมีผลต่อการพิจารณาในเรื่องความ
รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ แต่ทั้งนี้ต้องปรากฏพยานหลักฐานสนับสนุน ในทางกลับกันหากมีการกล่าวอ้างถึงปัจจัย
ภายนอกโดยขาดพยานหลักฐานสนับสนุน ก็อาจต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในผลของการกระทำ
ละเมิดของตน ดังความเห็นของกระทรวงการคลังในเรื่องนี้ ซึ่งมีข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า

นาย ก. พนักงานช่าง ของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้เดินทางไป
ปฏิบัติงาน โดยขับรถยนต์หมายเลขทะเบียน xxxx และได้รับอนุมัติให้ทำหน้าที่ขับรถยนต์ระหว่างเดินทางกลับ
สถานที่ทำงาน โดยนาย ก. ให้ถ้อยคำที่ใช้ความเร็วในการขับ ๙๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง และเมื่อขับรถยนต์ถึง
บริเวณระหว่างหลักกิโลเมตรที่ xxx อำเภอ ท. จังหวัด ส. บริเวณดังกล่าวมีประชาชนในพื้นที่ได้นำสินค้า
ทางการเกษตรตั้งโต๊ะวางขายข้างไหล่ทางถนนและมีรถยนต์ของประชาชนวิ่งผ่านไป-มา หยุดจอดเลือกซื้อ
สินค้าทางการเกษตรที่วางขาย ขณะที่นาย ก. ขับรถยนต์อยู่นั้นมีรถจักรยานยนต์ไม่ทราบหมายเลขทะเบียน
และยี่ห้อขับขึ้นมาจากบนเส้นทางอย่างกระชั้นชิด นาย ก. จึงได้หักหลบอย่างกะทันหัน เป็นเหตุให้รถยนต์เสีย
หลักพุ่งลงข้างทางไหล่ถนนด้านขวามือและเฉี่ยวชนต้นไม้ได้รับความเสียหาย

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่านาย ก. ขับรถยนต์โดยใช้ความเร็ว ๙๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง
ซึ่งบริเวณที่เกิดเหตุมีประชาชนได้นำสินค้าทางการเกษตรมาวางขายบริเวณไหล่ทางและมีรถยนต์ของประชาชน
ที่ผ่านไป-มา หยุดจอดบนไหล่ทางรอซื้อสินค้า นาย ก. จึงควรต้องใช้ความระมัดระวังในการขับมากกว่าปกติ
และชะลอความเร็วลง แม้นาย ก. จะอ้างว่ามีรถจักรยานยนต์ขับขึ้นมาจากบนเส้นทางอย่างกระชั้นชิดทำให้ต้อง
หักหลบไปช่องทางเดินรถทางขวา เป็นเหตุให้รถยนต์คันดังกล่าวเสียหลักตกลงไหล่ทางเฉี่ยวชนต้นไม้ข้างทาง
ได้รับความเสียหาย แต่เมื่อพิจารณาจากสภาพรถยนต์ซึ่งได้รับความเสียหายมากจนถึงขั้นต้องจำหน่ายออกจาก
บัญชีทรัพย์สิน อีกทั้งข้อเท็จจริงในสำนวนไม่ปรากฏพยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นร่องรอยของการเบรกรถยนต์
คันดังกล่าวบนผิวทางในที่เกิดเหตุ แม้นาย ก. จะอ้างว่าขับรถยนต์โดยใช้ความเร็ว ๙๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ก็ตาม
แต่ก็ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน จึงน่าเชื่อได้ว่านาย ก. ขับรถยนต์ด้วยความเร็วกว่า ๙๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง
และมีได้ใช้ความระมัดระวัง พุทธิการณ์ถือได้ว่าเหตุแห่งความเสียหายเกิดจากการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ
อย่างร้ายแรงของนาย ก. เมื่อคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมแห่งกรณีแล้ว
จึงให้นาย ก. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕๐ ของมูลค่าความเสียหาย ตามนัยมาตรา ๑๐
ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙